

Sobański Paweł, malarz dekorator. W l. 1748-79 notowany w aktach metrykalnych parafii Włostowice. Żonaty z Jadwigą (ślub 5 VII 1757), z którą miał synów Antoniego (chrzest 22 X 1767) i Walentego oraz córkę Katarzynę (chrzest 10 II 1770). Niewykluczone, że związany był z dworem w Puławach. Na mocy kontraktu zawartego 9 XII 1754 z „bractwem wodnym” (najpewniej cechem flisaków pw. Św. Kajetana i św. Barbary) w Kazimierzu Dolnym podjął się dekoracji (być może odnowienia) ołtarza Św. Kajetana i św. Barbary (chodzi najpewniej o ołtarz w kośc. par. w Kazimierzu Dolnym, którym zapewne opiekował się cech flisaków). Zakres jego prac obejmował wyzłoczenie ołtarza, pomalowanie kolumn i wszystkich powierzchni „w niebieski marmur”, wyzłoczenie głów i skrzydeł anielskich, jak też pokrycie listewek i snycerki złotą i srebrną farbą. Za tę pracę miał otrzymać 15 czerwonych zł (270 złp.), z którego to wynagrodzenia miał zakupić niezbędne materiały. Z adnotacji pod kontraktem wynika, że nie umiał pisać.

Jaroszewski T.S., Kowalczyk J., *Artyści w Puławach w XVIII w. (w świetle ksiąg metrykalnych par. Włostowice)*, BHS, XXI, 1959 nr 2, s. 221. – *Historia sztuki pol. w zarysie*, red. Dobrowolski T., Tatarkiewicz W., t. 2, Kr. 1962. – Kowalczyk J., *Dwudziestoletni dorobek badań nad sztuką woj. lubelskiego*, BHS, XXVII, 1965 nr 2, s. 119, 133. – Piekarczyk E., *Struktura organizacyjna parafii w dekanacie kazimierskim w drugiej poł. XVIII w.*, Roczn. Humanistyczne, t. 14, 1966 z. 2, s. 90 (bez nazwiska S.).

*K. Parfianowicz
uzup. I. Kopania*

Sobański Walery, na wystawę w krak. TPSP w 1865 przysłał „z Aleksandrii” *Portret młodej osoby*, określony jako „fotografia wielkich rozmiarów”.

Swieykowski. – Spraw. TPSP za 1864/65, s. 10, poz. 181.

J.P.

Sobczak (właściwie Gąsienica Sobczak) **Stanisław**, przydomek **Johym** (rzadziej zapis: Jochym, wskazujący na pochodzenie od imienia pradziada artysty), rzeźbiarz, ceramik, malarz, społecznik, ur. 12 I 1884 Zakopane, zm. 6 II 1942 tamże, pochowany na Nowym Cmentarzu; syn

Stanisława i Antoniny z Majerczyków; miał czworo rodzeństwa. Był przedstawicielem pierwszego pokolenia inteligencji góralskiej; podobnie jak Wojciech Brzega powrócił po studiach na Podhalę i tam podjął działalność artyst.

W l. 1897-1901 uczył się w Szkole Zaw. Przemysłu Drzewnego w Zakopanem na oddziale stolarstwa meblowego, który ukończył „z postępem dobrym”. W 1901 praktykował w zakopiańskiej pracowni Wojciecha Brzegi. W l. 1902-07 studiował rzeźbę w ASP w Krakowie u Konstantego Laszczki (w II półr. 1904/05 nagrodzony medalem br.; w r. akademickim 1906/07 adnotacja „bardzo mało uczęszczał”); w II półr. 1906/07 chodził na zajęcia także do pracowni malarstwa Józefa Mehoffera. W czasie studiów mieszkał na Małym Rynku razem z przyszłymi malarzami Bronisławem Kopczyńskim i Romanem Laskowskim. W 1910/11 kontynuował studia rzeźbiarskie u Antonina Merciego w École Nationale des Beaux-Arts w Paryżu. Na pocz. 1912 wniósł stamtąd petycję do komisji budżetowej galicyjskiego Sejmiku Krajowego o zasiłek na studia; t.r. mieszkał pod adresami: 3, rue Véringetorix i 4, rue du Parc-Montsouris. Wrócił z Paryża do Zakopanego wiosną 1913.

W czasie I wojny światowej służył w wojsku austriackim; walczył na frontach bałkańskim i włoskim (m.in. w 1914 uczestniczył w bitwach nad Kolubarą pod Valjevem, w 1917 nad Piawą); był dwukrotnie ranny. Wojsko opuścił w 1918 w stopniu plutonowego. Po powrocie do Zakopanego wstąpił pod koniec t.r. jako ochotnik do Kompanii Wysokogórskiej wchodzącej wówczas w skład 1 Pułku Strzelców Podhalańskich (był dowódcą plutonu, awansował do stopnia sierżanta). W kwietniu 1919 Gaz. Podhalańska donosiła o jego proj. odznaki na kołnierz munduru strzelców podhalańskich; miała ona, zgodnie z decyzją pułkownika Andrzeja Galicy, formę popularnego w kulturze tego regionu „krzyżyka niespodzianego” (swastyki) z gałązką jedliny (znak nie miał wówczas negatywnych konotacji; został zawłaszczony przez nazistów dopiero później). W 1920 wziął udział, również jako ochotnik, w wojnie pol.-bolszewickiej. Po jej zakończeniu osiadł w Zakopanem; mieszkał przy ul. Kościeliskiej 61a. W l. 20. miał pracownię ceramiczną przy Kościeliskiej 51 (budynek niezachowany), w której bywali m.in. Leon Chwistek, Mieczysław Szczuka i Stanisław Ignacy Witkiewicz. W 1940 objął na